

Személynévi témájú tanulmányok. – Ž. DVOŘÁKOVÁ első tanulmánya a virágok és egyéb növények elnevezéseiből alakult keresztnéveket (46–64), a második pedig saját családja 1785–1885 közötti névadási szokásait ismerteti, melynek kapcsán a névdivatot jelöli meg legfőbb névadási motivációként (65–100). M. KAZÍK cikkei az egyéni jellemzőknek (134–41), illetve a ház nevének (142–8) mint funkcionális elemnek a szerepét írják le a nyugat-szlovákiai Paprad élőnyelvi személynévanyagában.

Egyéb témájú tanulmányok. – A. KOŁODZIEJ a lengyel, a cseh és a szlovák állatnévkutatás fejlődéséről számol be (169–86). M. ŠMEJKALOVÁ cikke azt a 20. századi történelmi és tudományos keretet tárja fel, amelyben a cseh és a szlovák névtani kutatások kiemelkedő alakja, VLADIMÍR ŠMILAUER dolgozott (237–81). C. TOMACUK a 2011–2012 telén Moszkvában állított karácsonyfák elnevezéseinek alkotásmódjait elemzi (308–15).

Szakedolgozatok és szemináriumi dolgozatok. – M. FICNAROVÁ 2012-es szakdolgozata az 1993–2011 között a Cseh Köztársaság területén levő vasútvonalak (porejonimák) tulajdonneveivel foglalkozik (334–49). M. KLOUDOVÁ a plébániai anyakönyvek névtani forrásként való felhasználását tárgyalja (350–9), V. VASKO pedig a *na*, *v* és *do* előljárószóknak a mai cseh nyelvben meglévő disztribúciójáról ír a helynevek kapcsán (360–82).

2. A Szemle (383–99) hat munkát ismertet: egy német helynévtani kiadványt, amely az A9 autópálya Potsdam–München közti szakaszán található lehajtók neveivel foglalkozik; egy, az európai földrajzi nevek 19–20. századi, lengyel területen való használatát feldolgozó monográfiát; a Nyugat-Szlovákia, valamint a Sajó és a Dudvág vízgyűjtő területének vízneveivel foglalkozó szlovák nyelvű köteteket; valamint egy szlovák nyelvű tanulmánykötetet, amelynek első része névtani tárgyú munkákat tartalmaz.

A **Krónika** (400–12) a 2012-ben elhunyt Ludvík Mucháról, Ernst Eichlerről és Vincent Blanárról emlékezik meg, illetve Jiří Uhlířt köszönti 75. születésnapján.

A **Hírek és szelvények** című rovatot egy cseh nyelvű nemzetközi szemle nyitja a friss névtani kiadványokról (412–29). Ebben ismertetik BÖLCSKEI ANDREA „A magyar településnevek korrelációs rendszerének alakulása a természetes névadás korszakában” című könyvét, a Névtani Értesítő 32., illetve az Onomastica Uralica 8. évfolyamát is, valamint más nyelvészeti folyóiratokból – köztük: Annales Sectio Linguistica, Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae – kiemelik a névtani témájú írásokat.

PEŤOVSKA FLÓRA

ONOMASTICA 56. (2012)

Főszerkesztő: ALEKSANDRA CIEŚLIKOWA

Komitet Językoznawstwa Polskiej Akademii Nauk,
Instytut Języka Polskiego PAN, Krakow. 261 lap

1. A Lengyel Tudományos Akadémia Lengyel Nyelvi Intézetének 2012-es folyóirat-száma a 2011-ben elhunyt Maria Kamińska és a 2012-ben eltávozott Ernst Eichler munkásságát méltató lengyel és német nyelvű nekrológokkal kezdődik (5–11, 12–3).

2. A tanulmányokat közlő rovatot ZOFIA ZIERHOFFEROWA és KAROL ZIERHOFFER cikke nyitja meg (15–23). Népetimológiával alakult helyneveket vizsgálva három típust különböztetnek meg: az első célja az adott város nevének valós vagy kitalált történelmi eseményekkel való magyarázata, a másodiké a név átlátszóvá tétele, a harmadiké pedig a név lengyel eredetének bizonyítása. ANNA TYRPA a lengyel ország-, állam- és népneveket, illetve azok 19–21. századi nyelvjárási használatát mutatja be a „Lengyel nyelvjárások szótára”, valamint népdalszövegek alapján (25–52). ANDRZEJ CZERNY azt hangsúlyozza írásában, hogy a helynevek a kulturális örökség részei és a történelmi emlékezet hordozói is, sőt nemzeti szimbólumokként is szolgálnak. A pozitív konnotációk reklám-célokra is használhatók például a turizmusban (vö. *Riviera*) vagy a márkázásban (pl. *Chianti*) (53–73). MAKSZIM JUJUKIN cikke a *Volhov* folyó nevéből kiindulva víznevek etimológiáját tárja fel (75–8). A lengyel nyelvű genealógiai portálok személynévkutatásban betöltött szerepével foglalkozik ALINA NARUSZEWICZ-DUCHLIŃSKA. E portálok rendszerezik és összegyűjtik a linkeket, tárgyböngészőként működnek, így az elektronikus levéltár szerepét látják el (79–92). MARIA KABATA tanulmánya a személynévek ragozási helyességét vizsgálja a napi sajtóban (93–103). A szerző a személynéveket nyelvi-kulturális kontextusukban szemléli, s igyekszik ráirányítani a figyelmet a hivatalos és sajtónyelvi használat problémáira. MAŁGORZATA JARACZ írása a *Bydgoszcz* család- és városnév német eredetével foglalkozik. A név vizsgálatában felbecsülhetetlenek lehetnek a különböző típusú források, amelyek német és lengyel levéltárakban őrződtek meg. Mindez a gazdag anyag egy teljes monográfia elkészítését tenné lehetővé a *Bydgoszcz* családnév német eredetéről (105–16). JUSTYNA WALKOWIAK tanulmánya az ún. programszerű névadással foglalkozik: a 19. században sokan igyekeztek a névadással is kifejezni lengyel identitásukat. Ezért, hogy elkerüljék a lengyel nevek német megfelelővel való hivatalos bejegyzését, olyan neveket választottak, amelyeknek nem volt német megfelelőjük (117–33). DANUTA SKOWROŃSKA írása a lengyel férfi személynévek esetében előforduló kicsinyítő formákkal foglalkozik morfológiai, szemantikai és pragmatikai szempontból (135–48). MARIA BIOLIK szövege a fiatalok körében használt ragadványnevek morfológiai alkotásmódjaival foglalkozik, hangsúlyozva, hogy a név derivációs típusának megállapításához mindig a motivációs alapot kell meghatározni, amely közrejátszik a név létrejöttében (149–66). BEATA ZIAJKA azt vizsgálja, hogy a falusi társadalmakban a névviselők nem konvencionális nyelvi viselkedése hogyan tükröződik ragadványneveinkben (167–80). HALSZKA GÓRNY a lengyel könyvkereskedések és a népszerű könyvklubok neveivel foglalkozik, összevetve többek között a hagyományos könyvkereskedések nevét az ún. kávézó-könyvesboltok és az internetes könyvkereskedések nevével, valamint más jellegű intézmények nevével a városi térben (181–95). ANNA IWANOWSKA cikke kortárs művészeti tevékenységet folytató csoportok neveivel foglalkozik; csoportosításának alapja a névadás motivációja (197–210).

3. A rövidebb írások között számos névtani tárgyú folyóiratról és könyvről olvashatunk ismertetőt (211–61), többek között egy terjedelmesebb áttekintést a Névtani Értesítő 2010. évi, 32. számáról (251–7), a „Familiennamen im Deutschen” [Családnevek a németben] című munka ismertetésében pedig VINCZE LÁSZLÓnak e kötetben megjelent, a magyarból származó német családneveket tárgyaló tanulmányáról is (229–37).